

tvo je preimenovalo koč brez vednosti borcev Škofjeloškega odreda. Za tako odločitev Planinskega društva so izvedli isti dan, ko je Planinsko društvo imelo svojo redno skupščino in se je odločala za tako spremembo. Naslednji dan so poklicali predsednika PD Škofja Loka. Odgovoril jim je, da so dobili navodilo Planinske zveze Slovenije. Poslali so tudi protest, vendar nanj niso dobili pisnega ustreznega odgovora. Čudi me, da se je s preimenovanjem strinjal tudi podpredsednik PD, ki je bil borec v Škofjeloškem odredu. Zanima me, kakšno usmeritev ima Planinska zveza Slovenije glede preimenovanja koč. Ne bi bilo slabo, če bi v Planinskem vestniku objavila, koliko koč je bilo že preimenovanih. Ali se Planinska zveza ne zaveda, da so bili med borci tudi planinci? Predlagam Planinski zvezi Slovenije, da bi povedala svoje mnenje tudi v zvezi s spominskimi pohodi na Stol, Porezen, Snežnik, za Pohorskim bataljonom in še drugimi. Pred leti so na teh pohodih pripravili učenci osnovnih šol kratek program s partizansko vsebino. Morda bo Planinska zveza Slovenije pričela podpirati pohode po poteh domobrancev, saj so bili med njimi tudi planinci. Menim, da je še nekaj planincev, ki se zavzemamo za to, da se koč ne bi preimenoval in bi na pohodih še vedno obujali tradicije NOB.

Milan Gombač
Nušičeva 2b, Celje

Opravičilo

V poročilu z letošnje skupščine Planinske zveze Slovenije se je v 5. majski številki Planinskega vestnika na strani 193 prikradla napaka, ko je tiskarski skrat delegata PD Velenje **Jožeta Melanška** preimenoval v **Jožeta Malenška**, dve strani dalje pa ga je pustil z njegovim praviim priimkom. Planinskemu prijatelju Melanšku iz Velenja se za napako opravičujemo.

Uredništvo

iz planinske literature

Budovo oko Dušana Jelinčiča

Pri Založbi Lipa iz Kopra je izšla nova knjiga **Dušana Jelinčiča** *Budovo oko*, ki je svojevrstna novost na našem tržišču. Lična na pogled, s sprejemljivo ceno, (pravi) žepni roman torej, in to s temo, ki je aktualna: pot na vzhod, na kateri ljudje iščejo modrost in preobrazbo, vsebina pa je gorniška.

Ob realističnem fabuliranju in zanimivem zapletanju dogajanja se soočata dva svetova: vzhodnjaki, ki se, zadržani v duhovnost, manj zanimajo za zunanje dogajanje, in zahodnjaki, ki ob zaupanju v tehnično popolnost in moč razuma hlepi po bleščečih dosežkih in materialni ravni življenja, tudi v alpinizmu.

Z željo, da bi razjasnili skrivnostno smrt dveh alpinistov (v ozadju pa sta pravzaprav **Mallory** in **Irvin** ter njuna tragedija iz leta 1924), ki sta izginila, potem ko sta že osvojila najvišji vrh sveta, organizirajo odpravo. Udeleženci, zahodnjaki, žele predvsem osvojiti najvišji vrh sveta, vzhodnjaki, šerpe, menihi, torej domačini, pa gledajo na to goro s pobožnim notranjim spoštovanjem, kot na svetišče. So mirni, spoštljivi do narave in se v svoji duhovni uravnoteženosti čudijo površnosti Zahoda. Zahodnjaki ne upoštevajo njih slutenj in svaril, pač pa hlastajo za uspehom. Nazadnje ostane gora močnejša od njih in ohrani svojo skrivnost.

Jelinčič je eden od zanimivejših avtorjev sodobne slovenske literature. Po rodu je Tržačan, sedaj je časnika za slovenska radijska in TV po-

ročila pri RAI. Je iz znane slovenske planinske družine, tudi sam je aktiven gornik, udeleženec dveh alpinističnih odprav v Himalajo in prvi iz dežele Furlanije-Juljske krajine, ki je bil na osemstisočaku (Broad Peak, 1986).

Izdali so mu že dva alpinistična romana, *Zvezdne noči* (1990) in *Biseri pod snegom* (1992). Oba sta že prevedena v italijanski jezik in zadnji je bil v Italiji prava uspešnica s tremi ponatisi in štirimi prestižnimi nagradami.

Franci Savenc

Žužkovih Sto slapov

Janko Merše, Metod Perme, Miha Žužek (urednik): *Sto slapov v dolini Loške Koritnice*, izdal in založil Župnijski urad Dravljke, Ljubljana, v sozaložništvu z Občino Bovec in Triglavskim narodnim parkom, Ljubljana 1998, 64 strani, vmes 61 fotografij (in po ena na vsaki platnici) in zemljevid področja. Za tujce je na zadnji strani navrhček v italijanščini, angleščini in nemščini.

»Sto slapov v dolini Loške Koritnice« – to je vse, kar preberemo na naslovni platnici, ki si tako besedno skromna očitno želi, da bi »prebrali« tudi, ali predvsem, tančico padajoče lesketave vode, v kateri se kopljeta obe platnici. Vendar ni nobena skrivnost, da je duša in pravi avtor žepne brošure **Miha Žužek**. Pod njegovim imenom je vpisana v katalog, vloga obeh soavtorjev **Janka Meršeta** in **Metoda Permeta** pa je verjetno omejena na prispevek večine fotografij (devet jih je vseeno Žužkovih) in fizičnih podatkov.

Miha Žužek je leto za letom »zapeljeval« mladino na aktivne počitnice v Log pod Mangartom, kjer so podolgem in počez prelezli vse bregove in grape in izsledili lepote, o katerih se celo poklicnim zaljubljenecem v Slovenijo niti ne sanja. O teh lepotah zdaj pričajo čudovite slike – takoj mi je žal, da ima brošurica žepni format namesto slavnostne trde vezave 24 x 18 ali kaj takega. Kako bi na velikih slikah žarela poveljana vzvišenost Jalovca in Mangarta, kako bi se nasmi-

Zahvala

V imenu članov Planinskega društva Bovec se zahvaljujem Planinskemu društvu Metlika za denarno pomoč, ki smo jo prejeli ob hudi naravni nesreči v Posočju.

Miran Klaves,
predsednik PD Bovec

hali in vabili k pokušini prozorni zeleni tolmuni, kako bi nas opajalo bučeče padanje težkih vodnih curkov in šumljanje koprenastih vodnih zaves! Miniaturka pa daje to pač v miniaturi. (Skromnost in varčnost nista zmeraj pohvalni lastnosti.)

Knjižica je sad mladostne ljubiteljske zagnanosti. (Žužek sam je 75-letni mladenič – honi soit qui mal y pense!) Ko je mladostna vročica oblazila težko prehodni svet doma-lja deviške Koritnice in odkrila nešteto stvari, docela neznanih celo domačinom, in si dala od strokovnjakov marsikaj dopovedati (recimo od **Antona Ramovša**, ki je leta 1983 izdal svojo knjigo *Slapovi v Sloveniji*), je skušala prešteti slapove, ki jih je našla krog in krog doline, zmerila je njihovo višino, jih fotografirala in se za nagrado načofotala v prelestni bistri vodi. (Na drugačen honorar menda niti niso računali.) Spomine in slike je bilo treba le še urediti in napraviti »bojni načrt« – in zdaj je tu čisto prava knjiga, Žužkova, četudi se avtor brez potrebe skromno skriva za soavtorjema in mravljščem sodelavcem.

Pod notranjim naslovom preberemo, da je knjižica »monografija in vodnik«. Torej vodnik po koritniških slapovih in – da pustimo besedo mladini – monografija »o resnični pravljici in pravljici resničnosti« (str. 3). Je knjiga veselja, čistega kot voda, ki se pretaka po tej deviški pokrajini, polna duha, iskri-vega kot kapljice v slapu. Je prava visoka pesem naravi, četudi je namerno pesniška samo uvodna stran. Toda tej izzivalno sledi »znanstvena« poezija: ali vemo, kaj je slap, kaj je stopničasti slap in kaj sta dva zaporedna slapova, kaj je slapišče in kaj je skok, kaj so brzice? Načelno da, toda za določitev konkretnega pojava nazadnje prevlada vtis! (O, znanost, zatisni si oči, kako si nebogljen v svojem lovu za objektivnostjo!) Zdaj je jasno, zakaj ima knjižica naslov *Sto slapov*. Saj jih ni mogoče pošteti. Vtisi so tako različni. »Jih je res sto?« se vprašuje avtor. »Sto je kajpak simbolično število. Pomeni veliko, komaj pregledno množino. V

Loški Koritnici jih je res nepregledno mnogo. Če vprašate po natančnem številu, ga nihče ne bo znal povedati. Odgovor je odvisen od meril, ki si jih postavimo, da lahko rečemo: to je slap, to pa še ni.« (str. 5) V imeniku na zadnji strani je navedenih 116 imen. Na zemljevidu najdemo število 120. Knjižica ima petnajst poglavij, naslovljenih z imeni slapov, ki so jim poglavja posvečena. (Seveda pa jih v enem poglavju opiše običajno več kot enega, vso bližnjo okolico.) Kaj je nazadnje res?

To me spominja na noro vprašanje, ki me včasih obletava, ko lazim po skalovju: bi kdo znal prešteti naravna okna? Bolje, da sploh ne začnemo! Podobno težavno je vprašanje, kaj je gorski vrh. Smo že našli vse slovenske dvatisočake? Taka in podobna vrtanja nas nazadnje vržejo v sredo temeljnega modroslovnega problema (današnje) znanosti, nedoločljivosti stvari in pojmov. V naši domišljavi atomski dobi, ko se vse človeštvo trese pred atomsko bombo, kulminira ta nedoločljivost v ironičnem dejstvu, da ne vemo, kaj je atom. Čudovito! Tako tudi naša knjižica pogumno – in upravičeno – spregovori o stotniji slapov, ne da bi zagotovo vedela, kaj je slap in koliko jih ima na svojem terenu v resnici.

Očarljiva »stvarna« poezija! Nadaljuje se pri imenih. Ker domačini za večino svojih slapov sploh ne vedo, jih seveda tudi niso poimenovali, in tu je izziv za adamovski talent Žužka & Co. Spominjam se, da je pred leti Žužek v Delu objavil odkritje več kot stometrskega slapu v Loški steni, ki pa večinoma ne pada prosto, marveč se driča po strmeh žlebu in šele na koncu skoči čez previs v svoj zeleni tolmun. Slap je odkritjem takoj položil na jezik »Tobogan«. A Žužku ni šel v račun. »Ne, ne,« je rekel, »da bi tako čudovito domačo lepoto imenovali s tujim imenom, to pa ne!« In rodil se je Drsnik, v resnici celo dva, Veliki in Mali. (Veliki je v naši knjižici najvišji, 112 m, žal pa v knjižici manjka preglednica slapov po višini.) Ko zdaj polistamo po vodniku, najdemo poleg domačega Kaludra, Grjude,

Illovca, Nemčlje nova žužkovska imena Kralj Matjaž, Zaročenca, Zavaljenec, Sanja, Črna kača, Zelena kača, Kitke, a tudi (saj konec koncev ni greh, če so malo odškrtnili vrata tudi za udomačene tujke) Katedralo, Rusalkin slap, Parabolo. Kar lep delež pa še čaka na krst.

Vodnik – lahko ga ocenimo kotodatek Ramovševi knjigi, zakaj tam ni niti enega koritniškega slapu (od tukajšnjih stotih) – podpira zemljevid z vrisano natančno lokacijo slapov. To je vodniško zelo pomembno. A spet tudi pesniško. Celotni zaokroženi vodnik bo namreč izzval goreče duše, da si v tej okrutno veličastni dolini ožarijo svoje aktivne počitnice z enako podjetnostjo, kakršna je odlikovala Žužkovo pionirsko ekipo. Brez dvoma se jim bo vrednost knjige šele tedaj razkrila do dna.

Stanko Klinar

Poti skozi lepote

Tak je naslov zdaj že kar znane in lepo opremljene knjige (**dr. Tone Strojín**, založba Družina, 1998, str. 232, 24 barvih posnetkov). Knjiga naravno zbujala različne občutke in iz njih izvirajoče odmeve. Naj še sam dodam en vidik, seveda izrazilo oseben.

Vse življenje s posebnim zanimanjem spremljam goriško literaturo. Počasi se je v meni oblikoval nekaj »kriterij«, po katerem delim planinske spise v dve skupini.

Prvi skupni imenovalci bi lahko nosil ime, kot je recimo **Julius Kugy** ali **Franče Avčín**, **Nejc Zaplotnik** ali **Matjaž Kmecl**, **Reinhold Stecher** ali – zakaj ne – **Tone Strojín**. In še mnogo, mnogo imen bi se mu podalo. Katera je skupna značilnost, kvaliteta te smeri?

Desetletja sem potreboval, da se je v meni oblikovalo jasno spoznanje: ti ljudje vedo, po kaj hodijo v hribe: tam čutijo, da hodijo – po robu. Nad prepadi. Na meji obstoječega.

Naj se otepajo bele smrti na debelo oblaženih robovih Himalaje ali na absolutno osamljenih jasninah Antarktike, na **Fitz Royu** ali na »zložnem robu obstoječega« od Črne prsti do Rodice in Vogla. Ali 349